



Fóia enciclopedica si beletristica cu ilustratiuni.

PEST'A
15.27
martiu
1866.

Ese in fie-care luna de trei ori adeca in 5. 15.
si 25. dupa c. v. contienendu doue cóle.

Pretiuu pentru Austria

pe Jan.—Jun. 4 fl. —
pe Opt.—Jun. 6 fl. — cr.

Pentru Romania

pe Jan.—Jun. unu galbennu.

Nr.

8.

Cancelari'a redactionei

Strat'a lui Leopoldu Nr. 18.

unde sunt a se adresá manuscriptele si banii
de prenumeratiune.

Epistolele nefrancate nu se primescu si opurile
anonime nu se publica.

II
cursu
anualu.

JULIU FAVRE.

Numele lui Juliu Favre e cunoscutu de parte in lumea mare. Negresitu cá si stimatii nostri cetitori mai alesu cari se intereséda de politic'a esterna voru primí portretulu acestui barbatu mare, ca alu unui placutu cunoscutu, a caruia talentu stralucitu demultu au ocaziune de a-lu cunósce si admirá. Insufletitu de patriotismulu celu mai infocatu, cu cele mai nobile sentiemínte umane, impreunate cu unu raru talentu oratoricu, demultu servece patriei sale ca advocatu eminente si representante alu legalitatii. Si in dilele trecute avu-

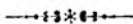


Juliu Favre.

râmu ocaziune a admirá oratori'a sa poterósa si farmecatóre, cand in adunarea legislativa francesa astfelu a apertu legalitatea si interesele tieiei, cá póte serví de esemplu toturor oratorilor din lumea mare. Chiaru si cele mai guvernamentale foi din Francia marturisescu, cá Juliu Favre prin vorbirea sa mai de curendu tienu-ta in camera s'a naltiatu asupra toturor oratorilor din viétia. Elu e unu Demostene modernu, logic'a lui totdeuna e tare, consecinta, de aceea n'are lipsa ca sê se folosésca de silogisme si sofisme; ér ceea ce mai alesu lu aredica si asupra eminentelui oratoru Thiers,

e farmeculu rapitoru cu carea scie sê atraga animele ascultatorilor. Si acestu farmecu nu e imbetatoriu, amortitoriu, ci mai multu recreatoriu si datatoriu de viétia, câ-ci deriva din patriotismulu celu mai curatu, si e condusu de sentimintele cele mai nobile, ilustrate de lustrulu geniulu seu; de aceea nu e mirare câ e in stare sê descepte viétia, patriotismu si devotiune spre fapte nobile, chiar si in animele cele mai amortîte. Ascultatorii din palatulu L'ouvre, unde e camer'a francesa, demultu au incinsu acestu raru talentu oratoricu cu laurii nemorirei.

Juliu Favre s'a nascutu in 21 mart. 1809. in Lyon. Parintii lui erau negotietori, cari cunosandu talentulu frumosu alu fiului lor, l'au datu sê 'nvetie scolile mai nalte. Dupa absolvare primî oficiu in unu despartimentu de justitia. In an. 1835 merse la Paris spre aপরarea „acusatilor din aprilu,“ ceea ce i asigurâ renume si locu intre cei mai distinsi oratori. Apoi ca reprezentantele cercului de Loir intrâ in adunarea legislativa, mai departe dela an. 1857 ca reprezentantele cercului de Sena necontenitu a datu dovêda despre energi'a s'a politica, fiindu totdeuna intre cei d'antâiu oratori ai parlamentului; ér candu acesta e inchisu, ca advocatu servece publicului.



FLORILE MELE.

Gradin'a vietii mele
Avea nisce floricele, —
Nici câ gaseai decâtu ele
Mai frumóse, tinerele.

Suculu plinu de o junia
Si de nevinovatia
Li pastrâ a lor fiintia
Intr' a mea recunoscintia.

Fericitu eram cu ele,
Le stimam ca frumosiele; —
Mai alesu candu cu propusu
Se 'naltiau la ceriu in susu.

Multi le cautâ cu dulcétia,
Pentru ele-mi dá-amicétia;
Dar nu voiam sê le 'nsiele,
Florile vietii mele!

N'asiu fi ruptu pentru o lume
Una, ca sê se sugrume;
Nu tieneam demnu nici unu nume
Care din locu sê le scrume.

Nu-e gradina far' carare,
Far' pîrlézu si trecatóre;
Trecatórea-mi multi trecea
Din amóre cum dicea.

Dara ei me insielara,
Pe ascunsu me totu furara. —
Si eu nu luam pe sêma,
Câ-ci eram teneru ba' sêma!

Ii vedeam cu bucuria,
Nu sciu cum, placea-mi si mie,
Pana candu vediuu odata,
Gradin'a mea despoiata.

Cei ce atunci me insielâ,
Flóre sê ceru nu mi-ar dá;
Nici nu-mi dee vescedîta,
Sciu câ n'au ei in florita.

Flórea-atinsa vescediesce,
Pere, nu re'ntineresce . . .
Gradin'a vietii mele
N'are-acuma floricele!

Rogozu 13 fauru 1849.

Iosi fu Romanu.



Geniulu lui Stefanu celu Mare.

— Novela istorica, — premiata cu siese galbeni. —
(Urmare.)

Pre cand se apropiara catra capela, conjuratii disparura unii prin paretele din turnu, care inca nu érá resipitu, altii pe gaur'a cea cu róta de dupa altariu, cu faclele aprinse. — Trebuie sê prindemu dintre ei — dise Stefanu. — Vediurâmu unspreiece. Vetavulu e a fara din cerculu persecuatiloru; si acésta e cauza de ei sunt numai unspreiece. — Celu ce a fostu ací ca vetavu, a fostu inbracatu in vestmintele si larv'a vetavului, — si de ací se vede câ vetavulu inca pórtá larva, pe langa tóte câ se pare cu fatia libera.

Acum Negrea primî sub dispunerea sa altu despartimentu si érá statû in giurulu capelei. — Stefanu suflâ in flisca, — si acésta trecû prin codru cu o schiuatura sfasiatóre. — Conducatorii audîra si totu insulu intrâ cu despartimentulu seu in canalulu menitu lui. — Stefanu apoi se 'ntórse dela capela la trup'a rezervata pe pericle neasteptate, in codru; ér Toma — proieptand chiar elu asia — fu trimisu prin codru a spioná.

Si Toma s'a dusu prin padure, si a scrutatu tóta tuf'a totu anghiulu si tóta cararea sa. — Nu află nimicu, nu audî nimicu. — Mai pre urma ca omulu cu familia se otarî sê tréca prin codru pana catra casa, sê véda de Marica.

Stefanu pana atunci inpartiá si primea sciri de prela conducatori. Éca dupa catuva tempu sosese hatmanulu Siendrea.

— Cum e cumnate?

— Nu sciu Voda, nu me precepu! Am intratu in canalulu meu, Stirbesculu inca facu asia. — Eu dupa ce merseiu câteva minute cu ostasii — ce dovedescu bravura de romanu — ajunseiu canalulu mai largu pe unde poteam merge cate trei. — Mai tardiu ajunseramu intr'o cella de unde se 'mpartiá mai multe canale. — Scrutaiu de ameruntulu canalulu si éca se ivesce Stirbesculu cu despartimentulu seu. — Ne uniram, si bratisiu merseramu pana la cabinetulu conjuratiloru.

— No, si ce-ai vediutu? intrebà Stefanu curiosu.

— Am vediutu conjuratii in giurulu unei mese de pétra. Erau doisprediece, in frunte cu vetavulu, carele stá in pitiore si vorbiá.

— Sunteti prinsî conjuratiloru! — strigaiu ~~catra dencii.~~

— Stai hatmane sê-mi gatu vorb'a — strigà vetavulu indereptu. — Eu atunci facui semnu la ai mei sê intre; dar vetavulu precepandu-me dîse: Asia dara e otarítu astadi sê móra Voda! — Sê móra! stigara conjuratii toti cu o gura; — si intr'aceste padimentulu cabinetului se parú a crepá in dóue pe midilocu, si se cutrupi in pamentu crepandu de midilocu. — Conjuratii cadiura nu sciu unde; — apoi padimentulu se redicà si se inchisa éra — si nu se vediu nimicu; nu se audî nimica. — Eu intorsei indereptu in cell'a in care me 'ntalnisem cu Stirbesculu, unde se coadanau mai multe canale, pre unulu dintre acestea voru sê scape conjuratii. Statuii cateva minute si nu audiu nimica, — apoi lasandu pre Stirbesculu in canalu me 'ntorseiu la tine.

Bine nu gatà hatmanulu vorb'a — éca se aude unu durduetu grozavu, si se sentî câ tremura pamentulu sub pitiore. Resunulu acesta nu aruncà para, si se pareá a fi de-o parte de capela. — Stirbesculu perî hatmane cu totu despartimentulu seu! dîse Stefanu cu o fatia 'ntunecata si mai-mai desperandu. — Apoi pornira ambi in dóue parti, — hatmanulu sê veda de Stirbesculu, ér Stefanu catra capela la Negrea.

Cand ajunse Stefanu catra capela precepù câ resunetulu ce l'a auditu a aruncatu canalulu in aeru, in care erá Stirbesculu.

— N'ai vediutu nimicu? — intrebà sosindu la Negrea.

— Nimicu pe pamentu, numai vuietulu l'am auditu, care a inmormentatu pe Stirbesculu de buna séma.

Voda se superá fórté. — Negrea dupa ce audí dela Stefanu intemplantu cu hatmanulu Siendrea, proieptà lui Stefanu unu planu. — Si Stefanu primí planulu, câ-ci Stefanu erá inventiatu a crede câ unde sta Negrea in frunte, trebuie sê se ajunga scopulu. De bravura lui Negrea se vorbiau prin óstea moldovéna fabule superstitiose . . . Negrea judecà câ conjuratii sunt prin canale si nu potu esí. Si proieptà sê intre cu despartimentulu seu la dinsii.

Voda aprobà, — si Negrea respí cu pulvere si poterea fetioriloru crepatur'a turnului pana unde o aflá mai larga, si intrà cu fetiorii. Stefanu remase afára cu cativa fetiori bravi. Preste dóue minute éca se ivi hatmanulu Siendre cu cincî fetiori.

— No, ce-ti face despartimentulu hatmane? intrebà Voda.

— O parte si Stirbesculu odichnesce, ér cealalta parte e aci! dîse hatmanulu aretandu pre cei cincî.

— Fie-li tierin'a usióra! dîse Stefanu amaru, — apoi tacu câteva minute cugetandu. — Si 'ntraceste pe perelele sanctuariului éca se ivesce vetavulu conjuratiloru ca o aparintia infernala.

— Ha ha ha! rise cu unu hohotu demonicu, infioratoriu . . . si éra disparu. — Stefanu ca fulgerulu se aruncà pre usi'a capelei si lu vediu aruncandu-se pre funea din gaur'a ce erá la spatele altariului. Stefanu descarcà arm'a dupa elu. Vetavulu s'a cufundatu pre fune, cine scie nimeritul'a séu ba?! . . .

— Ostasii lui Negrea, de voru fi ajunsu in cript'a cea vechia nesmintitu lu voru fi prinsu, câ-ci funea trece prin cripta! — dîse Stefanu catra Siendre si stá ascultatoriu. — Dar Stefanu n'audiá nimicu, deci manà pe Siendrea la óstea de reserva, ér elu remase si asteptà ca o ora, fara sê audia ceva. — Preste o óra éca se ivesce Toma padurariulu.

— Ce e Toma?

— Ah, Voda! strigà Toma, si cadiu la pamentu, si incepù a plange amaru. — Cuvinte nu poteai audí din gur'a lui, numai cand si cand pronuntiá cu unu suspinu greu: ah, Mari-

ca, Marica, Marica draga scump'a mea, man-gaierea mea, Marica mea, ah!

Stefanu fu suprinsu de mirare. — Éra e lucrulu vetavului, — cugetá, — si lu intreba blandu :

— Ce plangi Toma ?

— Ah Voda! suspină Toma, — apoi se scolá si si- stérse lacremile, apoi si togmí sier-pariulu si díse strigandu ca unu tigrú: Da mi Voda fetiori bravi sê prindu pre vetavulu. Elu e in cas'a mea. — Am mersu a casa si m'am uitatu pe ferésta. — Marica erá trédia si siedea pre vétra si tiepá cu bobii. — I-am datu pace si am siediutu sub stresina sê me odihnescu, si chiar acum sosí vetavulu si intrá la Marica. — Nu zabóvi Voda

Se vedeau diorile. — Stefanu chiemá cu sine o mana de fetiori si porní cu Tom'a. — Indata dupa acésta la capela se mai audí alta, a trei'a durduire. — Asta a fostu cea mai mare. — Sanctuariulu inca s'a ruinatu totu, incátu nu a remasu pétra pe pétra, precum si pamentulu pe langa capela, numai gaur'a de dupa altariu nu se mai putú infundá. — Domnedieu grigi de Voda Moldovei cand a adusu pre Toma sê-lu chieme dintre paretii capelei. — Stefanu cu Toma si-continuara drumulu, dar acum cu pu-tina sperare sê afle pre vetavulu la Toma in casa.

Si sosira. — Stefanu se víri incetu la ferés-ta. — Vetavulu erá in casa — Marica i legá ran'a la unu pitioru compatimindulu, si lu saru-tá. — Acésta rana a trebuitu sê o capete veta-vulu cand s'a aruncatu pre fune — si a puscatu Stefanu dupa elu. — Persecutorii se pusera la usi si la ferestri.

— Stai sê te prindu, sê te facu cenusia hotiule! strigá Toma din tind'a casei.

Usi'a erá inchisa, si in casa erá tacere.

— Vina afara lotrule, cá-ci nu scapi din manile mele nici sub pamentu, nici pre pamentu, nici chiar in ceriu! strigá éra Toma.

Dinlauntru sosí respunsulu pe patru locu-ri. — Vetavulu cu patru tievi a puscatu de-odata prin usia. — In tinda cadiura trei fetiori si Tom'a fú nimeritu in umeru. Acum se aruncá Tom'a sê deschidia usi'a; dar erá inchisa. Tom'a se repedi si o rumpse, . . . si vetavulu nu erá in casa — Marica siedea singura inspaimantata.

Stefanu scrutá totu — anghiulu. — Atunci se audira alte puscaturi din podulu casei. — Unu glontiu trecú prin podelele casei si intrá in padimentu. — Acesta erá menitu lui Toma, dar nu nimerí; la ferésta inse éra cadiura cati-va. — Si vetavulu éca se ivesce aruncandu-se

din podulu casei josu si abia fiindu observatu, luá fug'a in desetu . . . Toma lu vedíu si se repedi prin codru dupa elu. Stefanu cu ostasii remase. — —

— Negrea cu despartimentuluseu nu mai vine decand a intratu in canalu. — Debuna séma a moritu cand s'a auditu durduitura — cugetá Stefanu, si acésta lu intristá forte.

— Sê urmarimu pre Tom'a, díse Stefanu catra ostasi. De s'ar intainí cu vetavulu sê-i potemu fi intr' ajutoriu! si pornira. — Tom'a nu se audia! — Nu dio, cá-ci Toma erá departe. Tom'a ajunsese pre vetavulu, si vetavulu nu avea arme pline. — Toma l'ar fi potutu puscá, dar elu numai viu voiá sê-lu prinda, sê-i póta dice batjocoritoriu: Scii hotiule cand m'ai jude-catu la mórté! — apoi sê-lu omóra.

Dupa o fuga 'ndelungata vetavulu ajunse la nesce resipituri. Toma erá aproape de elu. — In resipituri erá o caverna larga. Vetavulu voiá sê intre in acésta, dar Toma ajungandu-lu lu smíci indereptu. — Si acum se incepú o lupta desperata, o svergolire pre pamentu, ce nu mai semená a fapta de omu, ci numai de tigri ferosi, de tauri selbatici, aprinsi de mania, setosi de bataia.

Tom'a erá ranitu la umeru, vetavulu erá legatu la o mana si la unu pitioru, si-i porníse sangele pe ambe locurile, dar' vetavulu mai bine va rebdá mortea in manile lui Toma, decátu sê fie prinsu viu, — si se luptau ambi despe-rati. — Se vede cá Stefanu de ambe orile nime-rise pre vetavulu cand a puscatu dupa elu, dar vetavulu e capace a portá dóue rane, mà a se si luptá chiar cu Tom'a

Dar Tom'a inca erá voinicu. Ambi erau tari si nu se lasau, ambii aveau arme si nu le puteau folosi. Batai'a erá cerbicósa. — Dela o vreme slabiau.

— Toma! díse odata vetavulu. — Tom'a tacea, nu aveá de vorba cu vetavulu; elu nu-mai morte vrea, si mai putínu nimicu.

— Toma! díse éra. Ambi suntemu tari, ambi suntemu bravi, lase-me si te dú in pace!

— Taci si mori — strigá Toma maniosu.

— Destulu ti-e o punga de galbeni Toma ?

— Taci si mori hotiule, nu face, vorba — respundea Toma resuflandu.

— Câte pungi de galbeni ti trebue, Toma?

— Mie capu de lotru mi trebue!

— Stai Toma, — ti-oiu spune unde sunt lotri, mergi si omóra unulu dintre ei! Cádi gal-beni ti trebue ?

— Mie mi trebue capu de vetavu! Capulu acesta negru, si barb'a acésta négra, si gur'a

acésta, care a dîsu : mórte ! dîse Toma, si éra se 'ncepù lupt'a desperata.

Stefanu cu ostasii nu se iveau de nicairi. — Toma érá lasatu singuru in voi'a lui Domnedieu. —

— Mori acuma, nu me ostení mai multu — strigá éra Toma.

— Ba traésca Toma, nu e inca tempulu sê mora ! se audí cuventulu lui Stefanu dinde-

care si-a lasatu elu intr'o nópte calulu cu geniulu seu. Riulu inse nu érá nicairi, numai loculu se mai cunoscea abiá. Resipite fiindu mai multe canale prin pulvere de pusca, cine scie pe unde s'a perdutu riulu. —

Mai statù Stefanu putînu tempu pe-o pétra pana se va recreá Toma, — si 'ntracésta pe canalu éca se ivesce Stirbesculu cu vr'o diece ostasi, si cu doi captivi inlarvati. Stefanu se



O mauritana in Algeria. (Vedi pag. 91.)

reptu. — Si fetorii se aruncara toti ca lei pre vetavu.

Toma se 'ntinse pe fôle, dand pre vetavulu in manile ostasiloru si ridea cu voia buna, de si numai o schinteia de sufletu mai avea si acea inca érá plina de superare. — Vetavulu fu prinsu si legatu tíepenu, apoi datu ostasilor. Stefanu prinse a visitá canalulu pre care voiá sê intre vetavulu si afia cá acesta e canalulu in

aruncá cu sufletu plinu de bucuria si sarutá pre Stirbesculu, si lu strinse in bratie multu tempu, apoi prinse a lacremá. — Apoi povestindu Stirbesculu prin câte canale a umblatu, ce a patîtu, cum a prinsu acesti doi conjurati, fiindu ambi de o parte strimtoriti de petriile resipite in canale, de alta parte de ostasii persecutori, cum a esitu audîndu intracésta parte sgomote, strigari de omu, — plecá in cóce pana a ajunsu la Siendrea. —

Hatmanulu stá gata. —

— Am cugetatu Voda ca nu te-oiu mai vedé — díse Siendrea vediendu pre Stefanu.

— Intrig'a e ca negotietori'a cumnate, séu castigi multu séu perdi totu. — De asta data au perdutu intrigantii . . . dóra! díse Voda órecum multiamitu.

Apoi se strinsera toti trei de mani si priveau unulu catra altulu, ca cum s'ar fi treditu dintr'unu somnu greu cu totii. Cei trei captivi stateau prinsi intre ostasi.

— Ah numai Negrea, Negrea celu bravu numai întórna, si nu va 'nturná 'n veci! suspiná Stefanu cu unu sufletu plinu de dorere.

Vetavulu si-spintecá paroc'a si barb'a cea négra de pre fatia si respica cu vorba grea:

— Scopulu mi-a fostu dragu. M'am luptatu pentru dinsulu cu dragu, dar n'am sciutu fi precautu. — Ce nu putuiu eu face, voru face altii pana va fi unu stropu de sange in boeri.

— Tu, Negrea?! . . . respicá Stefanu incremenitu, — si li statú verb'a la toti, — si fu tacere adânca.

— Oh! dí cá nu esti Negrea, si eu ti voiu crede! — Oh, Negrea Negrea, dí cá minti . . . orice! —

— Ba eu sum Negrea. — Eu am fostu conjuratulu antáiu, vetavulu conjuratiloru, voi'a si speranti'a boeriloru, eu am fostu boerimea. Si eu voiu mori Voda, dar' boerimea va remané si va resbuná mórtea mea si faradelegile tale. Rupe-ți-ve larvele fartatiloru! díse apoi catra cei doi conjurati prinsi. — Acestia inca erau boerii cei mai de frunte in Moldova.

Acuma precepú Stefanu fapt'a lui Negrea, care nu o potú uitá, cand aprinse Braila si pradá tíer'a romanésca ca sê mania pre sultanulu, si sê trimita ajutoriu lui Radu. Acum prinsa a precepe tota intrig'a si strigá dorerosu:

— Ah catu e de grea coróna! . . . !!

Apoi demandá fetiorilor sê arunce capel'a si loculu canaleloru in aeru cu pulveru. — Asia facura. — Naintea mediadii se aruncara tóte canalele in aeru. — Numai gaur'a de dupa altariu nu se potú infundá. Acésta erá forte afunda. — Nu se vedea nemicu in ea numai intunerecu grosu. — — —

Preste trei díle in Vasluiu trei boeri fura taieti cu sabi'a : Negrea paharniculu, Isaia Vorniculu si Alexa Stolniculu. Ostasii moldoveni vorbiau cá in nóptea persecuarei mai de multe ori au vediutu naluc'a cea alba, cu briulu greu de pistóle. — Unii díceau cá întrebá de ostasi cá mai traesce Stefanu?

Cine scie ce fiintia a patulu sê fie?!

Sê mai vedemu si de Toma! elu nu a avutu mai dulce visu decâtu sê póta odata prinde pre vetavulu, si sê-i spuna cá elu e mai tare ca ursii si ca lotri si ca turcii, — si apoi sê lu omóra, — cá-ci nu potea uitá cá vetavulu l' a judecatu la mórte. Si totusi Toma nu putú vede mórtea vetavului! Trei díle a siedíutu in codru, pustíu si flamandu — — sê móra; dar dupa trei díle s'a dusu éra acasa, — cá-ci i-a fostu doru de Marica.

Ah, iubirea parintiésca nu o poti domolí! Cand a sositu acasa Marica a esítu'naintéalui.

— Prinesi pre vetavulu? fu verb'a cea dantáia.

— Prinsu dieu, fét'a mea! díse Toma. Apoi Marica incepú a plange, si dupa aceea a plansu si Toma ca unu copilu. Toma princepú tóte. Pentru ce amblá vetavulu pe la cas'a lui cand elu nu erá acasa, pentru ce erá Marica gata ca 'n serbatori cand vedea pre vetavulu. — Cine pentru ce léga ranele vetavului — — tóte, tóte . . . i sunt cunoscute.

— Mergemu in lunca fét'a mea Marica — díse betranulu. — Alergamu in lunca, sê culegemu florile cele mai mandre, si sê 'mpletimu o cununa, — cununa verde, cununa 'nflorita, cununa de mirésa! . . .

— Cine se marita tatuca? întrebá Marica.

— Vomu merge la nunta fét'a mea! Nu 'ntrebá unde, vina numai cu mine! díse Toma.

Marica a pornitu cu tatalu seu pre lunca, si a culesu florile cele mai mandre, si a impletitu cununa verde, cununa 'nflorita, cununa de mirésa, — apoi s'au inturnatu indaraptu. — Déca au ajunsu acasa a dísu Toma catra Marica: imbraca-te Marica sufletulu meu, imbraca-te mandra si frumósa, cum se 'mbraca o mirésa 'n demanéti'a nuntii! . . .

Marica s'a imbracatu mandra si frumósa ca o mirésa in demanéti'a nuntii: cu rochia dalba ca neu'a, naframi de matase si cu bertitia cu margele. — Apoi in cositie si-a aninatu rugi din lunca — si erá mandra ca din'a codrului . . Tatalu seu privea la ea si plangea.

— Nu-mi placi asia féta mea Marica! Despleteteti cositi'a, cá-i fi mai mandra!

Marica si-a despletitu cositi'a, — si si-a lasatu pèrulu in josu ca unu fuioru de matasa cernita. —

Asia i-a mai placutu lui Toma, — apoi elu cu man'a sa i-a pusu cunun'a pe frunte, cununa 'nflorita, cununa de mirésa

(Finea va urmá.)

Vasiliu Ranta Buticescu.

Spiritele si nalucele la Grecii si Romanii antici.

Grecii si Romanii antici aveau o credintia, cum amu dice o parere deschilinita despre esistintia sufletului dupa mörte. Homeru dice, că omulu stă din trupu si sufletu; acesta locuesce in anima, éra puterea datatöre de viétia e in sange. Sufletulu e unu ce aericu care strabate totu trupulu, si asia si dupa mörte si-pastréza form'a de mai nainte. Dara omulu dupa mörte se preface in spiritu reu care se veneréza mai multu din ceva temere, si déca voimu sê devina bunu, e de lipsa sê-i aducemu săcrificiuri de morti inpaciuitöre. Materi'a apta spre acestu scopu e: laptele, vinulu, mnierea, si ap'a, cari debue versate pre morminte; — a uneori si sangele animalelor destinate spre sacrificiu. Prin aceea că mortulu öresi cumu bé acestu sange capeta viétia nóua si déca vine in lumea acésta vede si aude. Fara de acesta remane totu numai umbra aerica si ca atare in cealalta lume numita „Hades“ (iadu) si-continuéza activitatea din lumea acésta in forma de naluca. Acésta se intemplă cu Minos, care in lumea acésta fiindu judecatoriu, in cealalta inca judeca mortii.

Cumca ce feliu de forma invescu sufletele mortiloru, vedemu din descrierea ce ni-o dá Homeru despre sufletulu lui Patroclus candu acesta se infaciosiä lui Achilles — „a avutu — dice elu — tonu finu, forma fina, ochi fini, vestminte fine, dara nu a avutu trupu simtitoriu.“ — Despartirea sufletului de trupu ni-o descrie in urmatoriulu modu: „muschii mortiloru nu-i contine carne si öse, pentruca aceste le consuma puterea focului, indata ce s'au despartitu spiritulu de (osele albe) trupu, éra sufletulu dispare ca unu somnu.“ Poetulu aci trei lucruri deschilinesce 1. trupulu care se arde pe rugu; 2. spiritulu, séu partea spirituala a sufletului si a 3. sufletulu, séu trupulu spiritualu care ca umbra se coböra in Hades, precandu spiritulu se suie la ceriu.

Dupa cumu credeau Grecii antici, sufletele mortiloru mergandu in Hades aveau de a trece peste fluviulu Acheron; acésta se intemplă prin luntrasiulu Charon, pentruce fiesce care fara deschilinare de stare si rangu avea sê platésca unu banutiu, ce cu oca siunea inmormentarii i-se si punea subu limba. Ba ei mai aveau si aceea credintia desiérta, că umbrele aceluor dividi carii nu se ingropau, au sê ratecésca o suta de ani pe tiermii altui fluviu numitu Chochit, si numai dupa acésta potu contá la luntrea lui Charon. Sufletele aceste tóte au potutu veni in lumea acésta, afara de aceia carii

s'au inecat in apa, a carora sufletu se nimicesce deodata cu trupulu, in togma precum se stinge foculu prin apa. De aici a fostu aceea datina, că ei pentru atari dupa o suta de ani, pe spesele statului faceau cerimoniile indatinat la inmormentare.

Aflămu la cei vechi istoriöre multe carii tratéza despre reintörccerea mortiloru pe acésta lume; si dupa cumu ni spune Petroniu, ei tempulu lu petreceau bucurosu cu atari enarări. — Unii morti-dupa cumu se credea — numai pentru aceea veneau acasa, ca sê capete ingropare cuviintiosa. — Pliniu celu tineru ni spune o astufeliu de intemplare despre ceva stoicu cu numele Athenodoru care a fostu contimpurianu cu Augustu. Candu odata amintitulu filosofu a venitu in Athena, si-a cumperatu o casa in care nimene nu voiá a locuí, din cauza că acolo umbra ceva naluca. Nóptea antăia voindu a o petrece fara somnu s'a — pusu la scrisu; inca nu éra média-nópte si-o susuratura de fiera infioetöre umplü tóte cu inspaimantare, unu omu uritu, catenatu se oprü inaintea filosofulu facandu-i semnu sê mérga dupa elu; filosofulu avendu de lucru prin semne i dadü de scire sê astepte pucinu, dara naluc'a intru atăta scuturá lantiurile, cătu fü silitu a-lu urmari. Acesta lu conduse pana in unu unghiu si acolo disparü.

In diu'a urmatöre lucrulu fu aretatu la magistratu, care lasându sê se sape acolo, a datu de unu scheletu batutu in fiera, care dupa ce l'au inmormentatu cu tota onörea, naluc'a nu a aparutu mai multu. Svetoniu dice despre Caligula, că spiritulu pana atunci a totu venitu a casa, pana nu i-s'a facutu inmormentarea cuviintiösa.

Uneori atari lucruri erau presemnulu cutarei nenorociri. Plutareu scrie despre Brutus, că inainte de lupt'a filippica, candu acesta siedea in cortu cufundatu in cugete, i-se aretä o naluca privindu-lu cu o cautatura amenintiatöre, — si intrebandu-o Brutus că ce aru voi? e dóra dieu séu omu? response: „éu sum spiritulu celu reu alu teu si te asteptu pe campulu dela Filippi.“ — „Bine — dise — Brutus, acolo ne vomu intalni!“ Asia ceva se intemplă si cu poetulu Cassiu. Candu elu dupa devingerea lui Antoniu scapă in Athena si torturatu de nesce cugete ingrigitöre, nu potü dormi; odata numai vede inaintea sa unu omu negru, si intrebandu lu cine e? response: „Sum spiritulu celu reu alu teu!“ La ce chemandu-si sclavulu, naluc'a disparü. Dara dupa departarea sclavulu culcandu-se éra si, naluc'a se ivi de nou. Acü demandä sê se aprinda lumin'a si nóptea o petrecü veghi-

endu laolalta — cu sclavulu. Peste câteva zile din porunc'a lui Augustu fu ucisu.

In alte inpregiurări atari naluce aparu ca nescce profeti mincinosi. Candu Octavianu se luptá cu Pompeiu in Sicilia, acesta prindiendu pre unu omu cu numele Gabiniu, lu decapitá. Unu lupu i-a apucatu capulu si voi alu duce, dara cei de prin pregiuru lu inpedecara; abea trecura câteva minute si capulu incepù a vorbí voidindu a graí cu cineva. La audiulu acestora poporul se aduná cu turm'a in giurulu lui, caruia i díse cá vine din cealalta lume si voiesce a vorbí cu Pompeiu. Acesta trimitiendu pe unulu din omenii sei, primì insciintiarea, cá va sê invinga, si dupa ce mai rostì câteva versuri despre nenorocirea ce amenintia Roma, amutì. Cumu scimu togma contrariulu s'a intemplat, cá-ci Pompeiu fù invinsu si mai târziu asasinatu (ucisu in ascunsu) prin omenii lui M. Antoniu. —

(Finea va urmá.)

Comunicatu de

J. Lucanu.

—*—

Femeiele mauritane in Algeria.

(Vedi ilustratiunea de pe pagin'a 89.)

E cunoscutu, cá femeiele din Asia si Africa nu sunt atâtu de fericite ca sê póta gustá libertatea europenelor. In urmarea acestei restringeri a libertatii publice, sunt in vigóre datinele contrarie demnitatii umane ce compete secului frumosu. Asia si in Algeria femeielor de tóte clasele nu li-e iertatu a se ivi pe strada, fara ca sê nu fie ivalita fati'a lor. Ele plecandu de-a casa trecu ca nescce naluce séu umbre invalite in calico séu mousselin, si pe fatia cu valu finu dar ne strebatetoru. A casa inse imbracamintele lor sunt lucsóse si stralucite.

Vestmentulu unei femeie mauritane sta din urmatórele: capulu se invalesce cu o naframa de matasa in calórea ambrei, asupra acesteia o prima cu diamante, dela cari aterna nescce rose. Urechile se impodobescu cu cercei mari de diamantu, ér gütulu e incinsu cu margele si cununa mirositóre de floricele. Pe pieptu se lasa unu siru lungu de globutie binemirositóre. Asupra camesiei de mousselin cosuta cu flori are o jaca verde de atlasu; bréulu si-lu incinge cu o incingatóre usióra de auru séu argintu; ér nadragii ei suri si cosuti cu firu se estindu pana la genunchi, unde sunt legati cu prime de auru. Apoi agrafele (cataramale) d'auru ce infrumsetiédia manile si piciorutiele mauritanelor, impli-

nescu costumulu lor. Astfelu in dulce nemicu-facere siedu aceste dame in haremulu stralucitu, cand si candu privindu meditatóre norii bizari ai fumului de sugarete, cu cari preabucurosus se delectédia.

Costumulu tierenelor firesce cá diferédia de alu acestora. Asupra naframei de matasa si pe sub falci se ivalesce usioru cu unu valu finu de gaze. O siarpa alba de bumbacu e strinsa de umerulu de drépt'a cu o catarama. In locu de juvele póta flori de portocale, de cari sunt acolo in abundantia.

D O I N A.*)

Floricele de pe vale,
Stati la badea meu in cale,
Cand va trece langa voi,
Cu turmiti'a sa de oi!

Agraiti-lu sororele,
Sê re'ntórne la-a sa lele,
De la codru josu la tíera
Sê me'nbratsiedie éra.

Spuncti-i voi frundsióre,
Cá me usucu d'o plansóre,
Cá de multu lu-totu jelescu,
Si de doru-i me topescu.

Si voi lunci resunatóre,
Voi valcele 'ncantatóre,
Intonati la canteci line,
Ca sê-i vina doru de mine!

Simeonu Botizanu.

Fét'a capitanului.

Novela rusésca de Puskin.

(Urmare.)

Nu potu esprimá ce impresiune avù spre mine cantarea despre spendiuratori, cantata de nescce ómeni destinati totu speudiuratorilor. Fati'a lor intunecósa, vócea-li sonora, si acea vibratiune trista-melancolica impreunata cu testulu espresivu alu cantecului vechiu, escitará o infiore intr'adeveru poetica.

Toti mai beurrá-odata, apoi se dusera, eu inca voiam sê mergu, inse Pugatseff me oprì. — Eramu numai noi doi, elu se uitá la mine aruncandu o privire

*) Junele autoria alu acestei poezióre acuma antala óra pasiesce inaintea publicului; lu-recomandamú atentiunei cetitorilor nostri.
Red.

esprimătoare de viclania și ironia grosolana, apoi încep să râdă.

— Na, domnule, mi-ai spus, spune numai adevărul, te-ai fost spărit când erai sub spănduratori? Și de ce acolo rămâneai de nu veneai să-ți iei serviciul tău. Îndată la cunoscuții tăi, să-ți spui de el! Spune, fire-ai să-ți fi spus că omul acela, cu care ai convenit la crisma, singurul marele tău a fost?!

Me uitai la el. Se făcea serios, și afectându-l că e născut marele, mi-a promis că dacă va redobândi țara, mă va face marele. Eu încep să râdă, ceea ce nu-i prea plăcea și mă întrebă că ce spus despre el? În astfel de împrejurări, când simțeam că sum dator prin jurament că să fiu credincios imperatorului meu, disprețuindu-l pe pericolul ce mă amenința, i-am spus, că el însuși ca om cu minte poate judeca că joacă o comedie periculoasă. Dăruindu-mi abunant, a simțit ponderositatea sincerității mele, căci se declară, cum că va fi maritimă, numai să-i promit că cel puțin nu voi lucra împotriva lui, eu însă i-am spus clar, că asta nu-i pot promite, deoarece dorința nu-mi iese. Pugatseff se uită, apoi bătându-mă pe umăr, mi-a spus:

— Ei, fie dară, — dacă pedepsesc, pedepsesc, dacă agrățiediu — apoi agrățiediu. Pot merge în patru voi, fă ce vrei. Măne ne vom despărți, acumă du-te și te culca, eu încă sum somnuros!

Lasai pre Pugatseff și esii. Eră noapte frumoasă cu stele. Totul dormea, numai aici colț se auziau cântările și chiorile beutorilor. Me uitai la casa preotului, ușile și ferestele erau închise. Pretutindenea tăcere. . . .

Măndă m'au deșceptat fanfarele trombetelor. Poporul și cozacii s'au adunat în piața mare. Pugatseff măndă că să se arunce cative securii de bani merunți, apoi se adresă către popor că să fie pe pace și să fie cu supunere și ascultare către noul comandant — Schwabrin.

Înghițai, când auzii aceste. Schwabrin comandant și bieta Maria sub stăpânirea lui Nu știam ce să fac? . . . În fine cugetai, că mai bine-ai să mergi la Orenburg și să îndemni pre comandantele d'acolo că să iei fortăreața cu asalt . . . Astfel speram eliberarea Mariei. — În aceste Pugatseff mă provocă la sine și mi-a spus că să spun comandantului din Orenburg că să-l accepte și să nu cutădie a se opune lui. Apoi sări iute pe cal și împreună cu trupă s'au, între strigările poporului, plecă și s'au dus mai departe. — Eu rămăsei singur și m'au dus la preot'să. Maria eră morboasă, au fost prins'o frigurile; și adresai câteva cuvinte de mangăiere și îndemnând'o să sperdă cele bune, și dăsei rămas bun.

Împreună cu fidelul meu Saveljiciu plecai către Orenburg.

IX.

In Orenburg.

Când ajunsei în Orenburg, lucrai din respoteri spre întărirea fortăriei. Cum auzii că vin de la Belogorscu, îndată mă conduseră la comandantele. Luai în grajdă, se uită la arborii răpiți de frunze. I spusii intemplierile triste din Belogorscu, el mă ascultă cu atenție, în fine oțtă cu compatimire:

— Sermanul Miranow Cuzmiciu, păguba de el, ce ostășu voinic mă eră. O! bieta capităneșă, ce a trebuit să pătiească, păguba, de dauna mare, cătu de bine știa să fărba ciupercile, n'oiu mă mână Asia ciuperci bune! Dar' cu feta Maria, ce s'au intemplat? —

I spusii în ce împrejurări fatale se afla, și totdeodată mă exprimai dorința, că bine ar fi dacă ar trimite o trupă de soldați spre ocuparea Belogorscului.

— Bine, bine! dăsei el, vom vedea, ne-oiu mă cugetă, — acumă inse vina la mine să bema ciau; vom ține o consultare de război. — Toti cei mă de frunte ostăși venira la consultare. S'au pus întrebarea, că să atace inamicul, sau să se țină o puseție defensivă contra răscolitorilor. Propunerea mea, cu toate că și comandantele eră de-o părere cu mine, cădiu și rămase că să se accepte inamicul. Și Pugatseff n'au glumit, au ajuns la Orenburg. Cu anima frantă mă uitai la trupă care acumă eră foarte mare. Avea și artileria, căci din fortăriele mă mână ce le-ai fost ocupat, au luat tunurile cu sine. Nu voi enară istoria acestui asalt. E știut că din cauză neînteleptăriei, cu care a făcut consiliul militar pregătirea de apărare, Orenburgul a fost spus celor mă mari fatalități. În cetate eră fomete grozavă. — Ne am dată cu durditudinea răscolitorilor. Atacările lui Pugatseff nu făceau senzație mare, mă mare grăie eră acea, că n'au avem ce să mână. Pugatseff avea preferința. Ostășii lui beau și mână bine, apoi puteau să se lupte și de comotie, eră ai noștri sermanii eră mă morți de fomete. Cum mă fi reșit la luptă afară? . . . Odată am esii la câmp, abea ni-ai succesu să frangem o aripă a trupeii inamice, când odată vedu că un cozac s'au apropiat de mine. Eră urednicul Maximiciu, carele mă aduse o epistolă de la Maria.

Serman'ă Maria . . . ! Se plange că însănătoșindu-se, Schwabrin a cerut'o de la popă, vră s'ou iei de soție, dar ea mă bine voiesce morțea, decătu să se ducă după el. În fine se roga că să n'ou lasă, s'ou eliberedi, căci Schwabrin numai mă trei zile ascăptă, apoi . . .

Alergai la comandantele, i spusii această știre tristă, el încă recunoscă dreptatea rogăriei mele că să mă de o trupă de soldați, să mergi să ocupi Belogorscul, inse precum dăcea, el nu poate fi răspotier pentru urmările acestei excursii.

Me intristai, eră de desperatu. Odata numai mi vine ceva 'n minte câ ce, aceea o veti scî iubitorilor cetitori numai decătu.

X.

La rescolati.

M'am otaritu, ca daca nu potu sê mergu cu ostasi, singuru sê me ducu la Belogorscu. Lui Saveljiciu i-am dîsu sê remana, elu inse voiă sê vina cu mine. Am plecatu dar' amendoî, eu calare pe calulu meu, elu inca a capetatu unu calu prepaditu in cinste, câ-ci nu mai aveau ce sê-i dee de mancare. Pe cale a trebuitu sê trecemu prin orasielulu! Berdo, unde se sustienea Pugatseff. Eră inseratu, abea intraremu intre case, ne incungiurara mai multi cozaci si ne trasera josu de pe cai. Indesiertu ne-am fi opusu. Ne dusera la „tiarulu si tat'a“ lor, precumu dîceau ei, la o casa din coltiu.

Pugatseff eră in o chilia tieranésca cu ai sei. Pe mésa ardea o lumenare de sêu, tôte objectele din casa erau simple, numai paratii erau acoperitu cu hartia aurita. Rescolatii se bucurara cum audîra câ au prinsu unu oficeru din Órenburg si otarira sê me primésca cu triumfu.

Cum intraiu, Pugatseff indata me cunoscu. Me intrebă in ce cale sum? I-am spus, câ vréu sê mergu la Belogorscu. Cozacii strigara, câ vréu sê spionezu taber'a lor. Eu protestaiu si dîcandu câ am sê spunu ceva numai lui Pugatseff, la provocarea acestuia toti se dusera din chilia, numai doi ensi nu se departara.

— Vorbesce fara sfiiala, dîse Pugatseff, inaintea domnilor acestora n'am secrete.

Acésta a dóua convenire cu Pugatseff mi para fórté insemnata, vedeam ingrigirea domnedieésca, dela care sperám ajungerea scopului doritu; deci i spuseiu, câ am plecatu sê apâru o orfana din Belogorscu. — Ochii lui Pugatseff fulgerara.

— Care din ómenii mei a cutezatu sê vateme o orfana? strigà elu. Eu i spuseiu câ Schwabrin. La care numai decătu dîse câ va fi pedepsitu. Si spunendu-i câ acea orfana e mirés'a mea, mi asigurà câ o va eliberà de curtesanulu neplacutu. — Apoi cinarâmu, mancarâmu si beurâmu, tatarii cantara si catra mediulu noptii ne culcarâmu. —

Demanétia, Pugatseff me chiamà la sine. Afara statea gata o trasura cu trei cai. Pugatseff imbracatu de caletoria, me provocà sê me suiu in trasura langa densulu, sê mergemu la Belogorscu.

Trasur'a porni, abea esîrâmu din curte, odata numai audu o vóce cunoscuta:

— Stati! stati, nu me lasati aci, luatî-me si pre mine! — Eră Saveljiciu sermanulu, lu lueam si pe densulu, ocupandu locu pe capra.

Vi poteti inchipui ce sentiam in acelu momentu. Trasur'a sborà ropede pe siesulu campiei. Eu eram adâncitu in cugete. In scurtu tempu va sê vedu pre alés'a animei mele, mi inchipuam convenirea placuta . .

si atunci se ivi o umbra infernala . . . mi aduceam a minte, câ Schwabrin se va nisui sê ne strice. Va spune câ orfan'a e fét'a capitanului spendiuratu . . . ce va fi atunci cu Maria? . . . me inspaimantaiu, perii mi-se aredicau . . .

Pugatseff me conturbà in meditatiuni si mi dîse, câ de ce sum atâtu de cugetatoriu si ingrigiatu?

— Cum sê nu fiu ingrigiatu, cand sum oficeru imperatescu, — mane póte câ vomu stá fatia ca contrari si adi caletorimu in o trasura.

— Te temi dóra? me intrebà. Eu i spuseiu, câ in urmarea agratiarei, nu numai câ nu me temu, ci chiaru contediu pe ajutoriulu lui.

— Ai cuventu sê contedi, vedi ai mei nu te vedu bine, totu staeau de mine sê te spendiuru, câ-ci ai venit sê spionedi; eu inse nu i-am ascultat — dîse elu incetu si aplecandu-se catra mine. — Câ-ci si tu mi-ai facutu bine, cand mi-ai datu bund'a. Dar neci nu sum asia pofitoriu de sange, precum vorbescu ómenii vostri despre mine. Daca uneori sum aspru, giurstarile me constringu spre acésta, — Ddieu scie, calea mea e angusta; n'am destula libertate, consotii mei se prea intieptiescu. Sunt ticalosi, si intr'adeveru bine trebue sê me padiescu de ei. La cea d'antaia perdere, cu capulu meu si-voru rescumperà grumadii.

— Vedi dara, dîseiu, n'ar fi mai bine ca sê te retragi pana e tempulu, si sê te incredi gratiei imperatesei? — Pugatseff se rise cu amaru.

— Nu, dîse elu, pocairea pentru mine acuma e prea tardiu. Nu potu sperà gratia. Trebue sê continue diu ce am inceputu. Cine scie? Póte câ va succede! Grisca Otrepiev inca a domnitu in Moscva,

— Dar' scii ce capatu a avutu? L'au aruncatu pe ferestri, l'au taiatu bucâti, l'au arsu si cenusi'a lui au incarcat'o in unu tunu, apoi l'au slobodîtu. —

(Finea va urmá.)

Fotografii din galeri'a dietei.

Mai nainte de tôte sê vi spunu o gâcitura! Sciti dvóstre ce deosebire este intre dîlele de acuma si intre siedintiele dietale? Acea, câ dîlele sunt totu mai lungi, ér siedintiele totu mai scurte. La inceputu siedintiele tieneau atât'a amaru de tempu, in câtu mediadai la cina, — acuma inse abiá intrasi si dîsesi vecinulu teu, câ-ti pare bine de onóre, presiedintele si spune, câ nefindu altele de desbatutu siedinti'a se incheia.

Altfelu din continuitatea de dreptu nu s'a perdutu nimica. Sgomotulu e si acuma atâtu de mare ca si la inceputu, spre cea mai mare bucuria a stenografilor, carii numai cand si cand audu câte unu cuventu. Nu sciu óre sgomotulu e caus'a, câ deputatulu Pista nu pré intielege pe Ioanu, cu tote câ acestá i spuse verde ce voiesce. Destulu atâta, câ nu pré este armonia, ci sgomotu mare. Insedaru cloptiesce presiedintele, nu folo-

sese nimica; pana ce in fine purure ragusitulu Patay se scóla si spune: „Domnilor! taceti, câ-ci altfelu voi vorbi o óra intréga!“ La acésta amenintiare grozava apoi se face línisce mormentală.

Dar nu e mirare câ sgomotulu e mare, câ-ci tóta lumea scie (celu putînu ei dîcu asié) câ magiarii sunt anteluptatorii libertății, si asié fie-care vre sê se folosésca de libertatea vorbirei, neasceptand ca antevorbitoriulu sê-si incheia cuventarea. Cand apoi vr'o patru sute de persóne si-esprima parerea de odata, trebuie sê-ti incordi tare memori'a ca sê nu uiti, câ esti în — palamentulu Ungariei. Dar si deputatii sunt acuma mai multi, sosira si magiarii din Ardealu. Mai toti sunt magnati. Dintre sasi n'am vediutu neci unulu. Dintre romani a vinitu pan'acuma numai deputatulu Vizognei — Ioane Moldovanu. Pote câ n'a fostu inca la Pesta, pentr'acea s'a grabitu asie tare s'o veda. Nu sciu ce folosu va fi avendu natiunea romana de petrecerea singuratica a Dlui Moldovanu in Pesta, dar densulu celu putînu profită aice atâta, câ află cu multa mirare, cumca in Pesta ese si o fôia romanésca intitulata — „Familia“ Cu unu cuventu deputatulu Vizognei e tare versatu in literatur'a romanu. Dlu Hosszu carele asîsdere e aci, nu sciu de nu ie in nume de rou de la dlu Moldovanu, câ acesta a vinitu inca mai de graba si decātu densulu.

Dar sê aruncâmu o privire si a supra galerielor. Acolo fie-care critisédia si spune opiniunea sa fara cru-

tiare. La vorbirea deputatului Hodosiu critic'a a constatu numai din acestu cuventu: „Mócz!“ Adaunadi fui martoru la o scena fôrte originală. In scaunulu d'antâiu chiar langa galeri'a jurnalistilor siedeă o dama, langa ea doi barbati. Josu in sala vorbiă unu deputatu din drépt'a. Fiindu câ acestia nu pré au partida in galeria, si cei doi barbati de langa domna incepura a-lu batjocóri binisioru. Domn'a numai tacea si suridea. Odata vecinulu ei o intrebă: „Nu sciti cine e nimereculu acela care vorbesce acuma?“ — „E barbatulu meu!“ — respunse ea, ér ómenii mei nu mai intrebăra si numele lui, ci muscandu-si budiele se rogara de iertare.

Sê vi mai spunu o scena din galeria. Unu amicu alu meu, referintele unui jurnalulu mare, siedeă in coltiu chiar la galeri'a damelor. In scaunulu celu d'antâiu siedeau muierile a trei ablegati renumiti, apoi vr'o doue contese. Amiculu meu le cunoscea. Firesce câ neci nu insemná multu pentru jurnalulu de la care eră tramisu, ci conversă cu frumósele sale vecine. Eu priviam cu multa invidia la amiculu meu carele si-petrecea atātu de bine, si doriau fôrte sê audu despre ce vorbescu? Inaintea mea jacea diuariulu Pesti Napló. De odata audu câ o contesa domnisióra se adresă catra amiculu meu: „Ai bunetate a cere de la vecinulu dtale nrulu de adi a lui Pesti Napló, n'am cetitu inca articolulu lui Falk.“ De locu perdui tóte ilusiunile mele, si damele incantátore nu me mai interesara. Nu-mi placu femeile politicastre.

Sosifu Vulcanu.

H O R ' A U N I R E I .

(Tradusa in italiennesce de G. Vegezzi-Ruscalla in discursulu seu tienutu cu ocasiunea deschiderei catedrei de limb'a si literatur'a romana din Turin.)

Hai sê dâmu mana cu mana
Cei cu anim'a romana,
Sê 'nvertimu hor'a fratiei
Pe pamentulu Romaniei!

Erb'a rea d'in holde pera,
Pera dusmanii d'in tiera,
Intre noi sê nu mai fia,
Decātu flori si omenia.

Und'e unulu nu-i potere,
La nevoi si la dorere,
Unde-su doi poterea cresce,
Si dusmanulu nu sporesce.

Amendoi suntemu d'o mama,
D'o faptura sî d'o sema,
Ca doi bradi intr'o tulpina,
Ca doi ochi intr'o lumina.

Amendoi avemu unu nume
Amendoi o sorte 'n lume.
Eu ti-su frate, tu mi-esti frate,
In noi doi unu sufletu bate.

Vasiliu Alesandri.

Su porgiamoci la mano,
E con animo romano
Volteggiam la lieta danza
Della patria fratellanza.

Qual ne' solchi la zizzania
Pera l'odio che dilania,
Qual ne' campi sorge il fiore
Fra noi regni pace e amore.

Scompagnato l'uom s'accascia,
Sotto il peso dell'ambascia,
Ma se ad altri stassi accosto,
Il nemico tien discosto.

Di una stessa madre si amo,
Volto e brame pari abbiamo;
Qual d'un ceppo siam due faggi;
Qual d'un astro siam due raggi.

Ugual nome a entrambi è dato,
Ne toccò lo stesso fato:
Io fratello ti vo' tu il vuoi,
Chè un sol cuore batte in noi.

G. Vegezzi-Ruscalla.

Ce e nou ?

** (Noutatea cea d'antăia) si pentru noi cea mai placuta e acea, că cu nrulu vinitorii va espiră triluniulu Jan.—Mart. Spre a incungiurá stereotipele adaugemu numai atăta : că pretiulu abonamentului pe Apr.—Sept. e 4 fl. —

** (Ventu infioratoriu,) ca in septeman'a trecuta demultu n'a fostu in capital'a Ungariei. Erá periclu de mórte a amblá pe strade, că-ci ventulu in totu minutulu spargea ferestile si doboriá acoperemintele caselor, asié intre altele si alu teatrului magiaru, ér in strad'a scolei reale a ruinatu unu parete inaltu. Unu amicu alu nostru carele veniá chiar pe acolo, numai din bunavointi'a prevedintiei a scapatu. Numai atare englezu ar fi in stare a calculá câte feresti s'au spartu.

** (In Ardealu) s'au mai alesu urmatorii ablegati romani : Ioane Balomiri, Ioane Tulbasiu.

** (Adres'a casei reprezentantilor) s'a tramisu pentru acceptare la cas'a de susu, unde se va desbate in 16 aprile.

** (In Romania de peste Milcov) e fómete mare. Locoteninti'a domnésca a numitu unu comitetu spre a vini in ajutoriulu nenorocitelor familie de sateni. Comitetulu constá din siepte dómne si cinci barbati de frunte. La provocarea acestui comitetu numai decátu in 24 de óre s'au adunatu 160,000 de lei si contribuirile marinimóse inca totu mai curgu. Nu-e mai nobila fapta decátu stergerea lacremilor celor nenorociti.

** (Il. Sa d. Andreiu Mocioni) se rentóse in septeman'a trecuta de sub clim'a cea caldúrsa a Italiei, unde petrecú érn'a pentru restaverirea sanetătii domnei sale patimitóre. Cu placere intieleseramu că ilustr'a dómna se bucura de cea mai deplina sanetate, si astfelu renumitulu nostru barbatu nu va mai fi impedeatu a luá parte activa la diet'a presinte.

Literatura si arte.

** (Diariu nou.) Audímu, că in Pesta va esí cătu de curendu unu nou diariu politicu romanu. Conducatoriulu diariului va fi unu barbatu cunoscutu, membrulu dietei de acuma. Diariulu acesta, precum ni se spuse, va aparé de trei ori in septemana, pretiulu abonamentului va fi fórte moderatu.

** (O colectiune umoristica.) Placutulu colaboratoriu alu „Umoristului“ Téica Ilie, care prin glumele sale succese si prin adeveratulu seu umoru poporalu demultu si-a castigatu placerea cetitorilor, are de cugetu a publicá tóte opurile sale umoristice intr'o colectiune. Suntemu convinsi, că on. publicu va sprigini cu caldura acésta intreprindere, carea va causá toturor cetitorilor multe óre placute.

** (Opu musicalu.) Profesorulu de cantu la preparandi'a din Naseudu dlu Ioane Secuiu a compusu unu manualu de music'a vocala care sê se pota propune si in scolele satesci. Carticic'a — precum intieleseramu — va esi la Filts. Dlu Secuiu totodată arangiéza sub tipariu doinele si horele poporale. Recomendâmu aceste intreprinderi atentiunei cetitorilor nostri.

Găcitura numerica.

De Artemiu Alexi.

- 2.12.10.3.8.14.5.14.16.5. } Sub steluti'a ta resare
 } A popóreloru scapare ;
 10. 18. 4. 16. 6. 14. 11. } Intru mine, 'n alu meu patu,
 } Unu erou s'a 'n mormentatu ;
 7. 17. 15. 4. 3. } In infernu m'am coboritu.
 12. 5. 6. 15. 10. 13. 2. 9. } Preste mari munti am trecutu.
 12. 16. 2. 16. 6. 5. } Pentru mine s'au luptatu
 } Diece ani neincetatu :
 1. 9. 8. 18. } Sum tesauru pretiosu ;
 15. 3. 8. 10. 13. } Viteloru-su de folosu ;
 3. 14. 6. 5. } Cetâti mari am cufundatu ;
 2. 5. 6. 13. } E frumósa de lucratu ;
 8. 5. 15. 18. } Toti in mine aru veni ;
 15. 1. 7. 18. } Dar' eu inca-i voiu primí ;
 15. 16. 8. 6. 5. } Eu portu unu frumosu vest-
 } mentu ;
 8. 11. 4. 1. } Sum o flóre pre pamentu ;
 } E unu bravu, zelosu barbatu,
 } Si prin fapte-i meritatu. —
 } — Si natiunea romanescă,
 } Mentori multi de-acesti sê-si
 1.—18. } crésca ;
 } Ca sê-o scóta, si s'o 'ndrécpte
 } La lumina s'o destépte!
 } Provedinti'a cea dieésca
 } Intru multi ani sê-lu traiéscat !

Deslegarea găciturii de siacu din nrulu 6:

O ! Dómne-alu bunetătii esintia creatóre,
 De care neci odata eu nu m'am indoitu ;
 Tu care-ai pusu amorulu in ànimi simtitóre,
 Si florile campiei cu roua-ai invelitu !
 Arunca o cautare a supra tierei mele !
 Ea este ca o barca pe oceanu plutindu ;
 Cand venturile urla in nopti fara de stele,
 O resaltare inca si-o vom vedé perindu !

Dimitriu Bolintineanu.

Deslegare buna primiramu de la domniórele Otilia J. Popoviciu, Victoria J. Popoviciu, si de la domnulu Al. Coltoru.

POSTA REDACTIUNEI.



Cernauti. M. E. Vomu primi tote cu bucuria, numai Te rogamu, ca incatu se pote, se scrii dupa ortografi'a ce o urmamu si noi. —

Sabiu. Una va esi. —

Dómnei V. C. Daca si dómne atatu de 'ncantátóre aduna prenumeranti pentru poeziile nostre, atunce va fi bine de noi. Multiamita. Sperati ca si altele vor urmá esemplulu dvóstre. Noi ne si rogamu de acésta.

Proprietariu, redactoru respundiatoriu si editoriu : **IOSIFU VULCANU.**

S'a tiparitu in Pest'a 1866. prin Alesandru Kocsi (in tipografi'a lui Érkövi, Galgóczy si Kocsi.) Piatia de pesci Nr. 9.